



## “YANGI O‘ZBEKISTONNING TARAQQIYOT STRATEGIYASI”DA BELGINLANGAN VAZIFALARNI AMALGA OSHIRISH JARAYONIDA TYUTORLARNING BURCHLARI VA MAS’ULIYATI

*H. X. Salimova*

BuxDU, Tuproqshunoslik kafedrası katta o‘qituvchisi

*M. I. Artikova*

BuxDU, Tuproqshunoslik kafedrası o‘qituvchisi

**Annotatsiya:** So‘nggi yillarda Prezident Shavkat Mirziyoev rahbarligida mamlakat hayotining barcha sohalarida samarali, aniq maqsadga yo‘naltirilgan islohotlarni amalga oshirib, davlat boshqaruv tizimin tubdan yangilash, ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarini modernizatsiyalash borasida keng ko‘lamli yangilanish va tashabbuslar boshlandi.

Ularni hayotga to‘liq joriy etish ijtimoiy taraqqiyot mas‘uliyatini o‘z zimmasiga oladigan vatanparvar, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatiga ega bo‘lgan iqtidorli va istiqbolli, malakali va raqobatbardosh professional kadrlarga juda katta ehtiyojni vujudga keltirdi. Bu ehtiyoj, birinchi navbatda, jamiyatning ma‘rifiy sohasida tub islohotlar boshlanishiga turtki bo‘ldi.

**Kalit so‘zlar:** Harakatlar strategiyasi, taraqqiyot strategiyasi, ma‘naviy taraqqiyot, milliy manfaatlar, yoshlarga oid davlat siyosati, tyutor.

Jumladan mamlakatimizni 2017-2021 yillarda rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi doirasida o‘tgan davr mobaynida davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarini tubdan isloh etishga qaratilgan 300 ga yaqin qonun, 4 mingdan ziyod O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari qabul qilindi. Bu qonun farmon va qarorlar fuqarolarimizning turmush tarzini yaxshilash, baxtli va farovon hayot kechirishini ta‘minlash, hamda ijtimoiy sohada barcha huquq va manfaatlarining ta‘minlanishiga dasturamal bo‘lib xizmat qildi.

Qabul qilingan “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” gi PF-60 sonli Farmon islohotlarning mantiqiy davomi va ularning natijasini belgilash, mamlakatimizni yanada yangi taraqqiyot bosqichiga ko‘tarish, iqtisodiy, ijtimoiy, ma‘naviy-axloqiy sohalarida muvaffaqqiyatlarga erishish jarayonining me‘yoriy-huquqiy asoslarini ta‘minlash nuqtai nazaridan ulkan ahamiyatga ega bo‘ldi.

Mazkur taraqqiyot strategiyasi o‘z mazmunida :

- inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish;
- mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiy va zarur shartiga aylantirish;
- milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o‘sish sur‘atlarini ta‘minlash;
- adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish;
- ma‘naviy taraqqiyotni ta‘minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish;



- milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish;
- mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borishga doir strategik vazifalarni ifoda etib, har bir mamlakat rivoji, taraqqiyoti va kelajagi haqida qayg'uradigan, Vatan manfaatlarini o'z shaxsiy manfaatlaridan ustun qo'yadigan, o'z navbatida o'zining farovon, erkin va saodatli hayot kechirishi uchun faoliyat olib boradigan aholining barcha qatlamlari uchun dasturiy vazifa sifatida belgilandi.

Shuningdek taraqqiyot strategiyasining 70-maqsadi aynan ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida faoliyat olib boradigan yoshlarimizga bag'ishlangan bo'lib ushbu bandda :

- Yoshlarga oid davlat siyosatini takomillashtirish.
- Yoshlarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash.
- Yoshlarning hayoti va sog'lig'ini saqlash, ular uchun malakali tibbiy xizmatdan foydalanish shart-sharoitlarini yaxshilash, yoshlar o'rtasida tibbiy savodxonlikni oshirish va sog'lom turmush tarzini mustahkamlash.
- Yoshlarning ma'naviy, intellektual, jismoniy va axloqiy jihatdan kamol topishiga ko'maklashish.
- Yoshlar uchun ochiq va sifatli ta'limni ta'minlash, ta'limning barcha bosqichlarida yoshlarning mukammal ta'lim olishini ta'minlash, hududlarda inklyuziv ta'lim rivojlanishi uchun shart-sharoit yaratish.
- Yoshlarni ishga joylashtirish va ularning bandligi uchun shartsharoitlar yaratish. Yoshlarni vatanparvarlik, fuqarolik tuyg'usi, bag'rikenglik, qonunlarga, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida, zararli ta'sirlar va oqimlarga qarshi tura oladigan, hayotga bo'lgan qat'iy ishonch va qarashlarga ega shaxs sifatida tarbiyalash.
- Yoshlarni axloqiy negizlarni buzishga olib keladigan xatti-harakatlardan, terrorizm va diniy ekstremizm, separatizm, fundamentalizm, zo'rvonlik va shafqatsizlik g'oyalariidan himoya qilish.
- Yoshlarning huquqiy ongi va huquqiy madaniyati darajasini yuksaltirish.
- Iqtidorli va iste'dodli yoshlarni qo'llab-quvvatlash hamda rag'batlantirish.
- Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish.
- Yoshlarda sog'lom turmush tarziga intilishni shakllantirish, shuningdek, yoshlarning bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etish va yoshlar sportini ommaviy rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish kabi yo'nalishlarda maqsadga yo'naltirilgan faoliyat olib borilishi belgilandi.

Shunday ekan, tyutorlar talabalarning bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishiga ko'maklashib, ularni kasbga yo'naltirish, Vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash, turli ilmiy to'garaklarga jalb etish hamda muammo va kamchiliklarini o'rganib, ularga atroflicha yechim topish bilan shug'ullanish bilan bir qatorda, ta'lim va tarbiya jarayonini samarali tashkil etishda universitet va talabalar o'rtasidagi munosabatlarni mustahkamlash, talabalarning universitet hayoti va ta'lim jarayoniga moslashishiga ko'maklashish, ularga uslubiy, ijtimoiy va psixologik yordam ko'rsatish va talabalarda tanlagan kasbga muhabbatni oshirish jarayonida alohida tashabbus ko'rsatib, taraqqiyot strategiyasida belgilangan vazifalarni amalga oshirishda o'zimizning munosib hissasini qo'shishga imkon yaratadi.



Shu nuqtai nazardan mamlakatimiz taraqqiyotini belgilovchi hujjat sifatida “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” gi PF-60 sonli Farmonining asl mazmun-mohiyatini talabalarga etkazib, ulardan ushbu farmonda belgilangan vazifalarni amalga oshirish jarayonida shaxsiy tashabbuskorligini namoyon qilishlarida tyutorlarning faoliyati va tashkilotchiligi beqiyos deb hisoblayman.

#### Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.M.Mirziyoyev “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” gi PF-60 sonli Farmon
2. H.H.Salimova Innovatsion texnologiyalarning ta‘lim-tarbiya jarayoni bilan uyg‘unligi. // “Ilm-fan, ta‘lim-tarbiya va innovatsion g‘oyalar” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami.- Buxoro-2018 yil. 20 may, b. 230-233
3. H.H.Salimova, M.I.Artikova, S.D.Elmurodova Ta‘lim-Tarbiya jarayonida innovatsion texnologiyalarning ahamiyati. // Journal of Advanced Research and Stability. Vol: 02 Issue: 01/2022. ISSN:2181-2608. pp.17-21
4. Artikova, H. T., & Salimova, H. H. (2021). Morphological Condition of Irrigated Soils of Gijduvan District of Bukhara Oasis, Salinity Levels and Increase of Their Fertility. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 3214-3223.
5. Salimova, H. (2021). BUXORO VILOYATI SUG ‘ORILADIGAN TUPROQLARNING MELIORATIV-EKOLOGIK-HOLATINI YAXSHILASH VA TUPROQ UNUMDORLIGINI OSHIRISH OMILLARI. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 7(7).
6. Salimova, H. (2020). English Bukhara oasis physical and chemical soil: Irrigated soils of Gijduvan District of Bukhara Region. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 2(2).
7. Salimova, H. (2021). AG ‘IJDUVON TUMANI “OMAD” FERMER XO ‘JALIGIDA TARQALGAN SUG ‘ORILADIGAN TUPROQLARNINGXOSSA-XUSUSIYATLARI: мақола. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 7(7).
8. Салимова, Хилола Хамроевна. "GIJDUVON TUMAN “MIRZO O‘RIN OMADI” FERMER XO‘JALIGIDA TARQALGAN TUPROQLARNING TAVSIFI." *ЖУРНАЛ АГРО ПРОЦЕССИНГ 2.3 (2020)*.
9. Намроевна, Salimova Hilola. "DESCRIPTION OF THE LANDS DISTRIBUTED ON THE FARM “MIRZO URIN OMADI” IN GIJDUVAN DISTRICT." *Агропроцессинг 3.2 (2020)*.
10. Намроевна, S. H. (2020). CONDITION OF SOILS OF BUKHARA OASIS (ON THE EXAMPLE OF GIJDUVAN DISTRICT). *Агропроцессинг*, 3(2).
11. Таджиев, У., Артикова, Х. Т., Нафетдинов, Ш. Ш., & Салимова, Х. Х. (2019). Определение степени смывтости горных коричневых типичных почв. *Вестник науки и образования*, (20-2 (74)).
12. Салимова, Х. Х. (2016). ПОЧВЫ ПОДВЕРГШИЕСЯ ЭРОЗИИ И УВЕЛИЧЕНИЕ ИХ ПЛОДОРОДИЯ. *Ученый XXI века*, (5-1), 11.
13. Юнусов, Р., & Салимова, Х. Х. (2016). Будущее селекции хлопчатника в Бухаре. *Ученый XXI века*, (5-1), 14.



14. Салимова, Х. Х. (2020). БУХОРО ВОҲАСИ ТУПРОҚЛАРИНИНГ ҲОЛАТИ (ҒИЖДУВОН ТУМАНИ МИСОЛИДА). *ЖУРНАЛ АГРО ПРОЦЕССИНГ*, 2(3).
15. Артикова, Х. Т., Юнусов, Р. Ю., & Салимова, Х. Х. (2015). КЛИМАТИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ И РАСТИТЕЛЬНОСТЬ СУБТРОПИЧЕСКОЙ ТЕПЛОЙ И ЖАРКОЙ ПУСТЫНИ. In *Проблемы рекультивации отходов быта, промышленного и сельскохозяйственного производства* (pp. 273-275).
16. Artikova, H. T., & Salimova, H. (2021). The Factors of Formation of Soil in Gijduvan District of Bukhara Oasis, Climate, Physical-Mechanical Properties of Irrigated Soils. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF LITERATURE, PHILOSOPHY AND CULTURE*, 2(6), 94-99.
17. Юнусов, Р., & Салимова, Х. Х. (2016). ПРИМЕНЕНИЕ ВОДОСБЕРЕГАЮЩЕГО ПРЕПАРАТА "ГИДРОГЕЛЬ" В УСЛОВИЯХ НЕХВАТКИ ВОДЫ В БУХАРСКОМ ОАЗИСЕ. *Учёный XXI века*, (9 (22)), 17-19.
18. Egamberdiev, S. K., Salimova, H. H., Bobekov, I. N., Nafetdinov, S. S., & Sattorova, M. M. (2020). Effect Of Siderates On Soil Agrochemical Properties. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(8), 3337-3341.
19. Vitaly Igorevich Savich, H., & Shavkatullo Shukurovich Nafetdinov, K. Optimization Of Plant Development In Case Of Soil Salinization. *The American Journal of Agriculture and Boimedical Engineering*. (ISSN-2689-1018). Pages, 24-29.
20. Artikova H. T., Sattorova M. M., Jumaev J. J. O. Prevent Salinization And Increase The Fertility Of Irrigated Sandy And Loamy Soils //The American Journal of Agriculture and Boimedical Engineering (ISSN-2689-1018) Published: March. – 2021. – Т. 11. – С. 1-6.
21. Artikova, H. T., & Salimova, H. (2021). The Factors of Formation of Soil in Gijduvan District of Bukhara Oasis, Climate, Physical-Mechanical Properties of Irrigated Soils. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF LITERATURE, PHILOSOPHY AND CULTURE*, 2(6), 94-99.
22. Savich, Vitaly Igorevich, et al. "ASSESSMENT OF SOIL SALINITY USING THE VERTICAL ELECTRIC SOUNDING METHOD." (2021).
23. Artikova, Hafiza Tuymurodovna, and Hilola Hamroevna Salimova. "Morphological Condition of Irrigated Soils of Gijduvan District of Bukhara Oasis, Salinity Levels and Increase of Their Fertility." *Annals of the Romanian Society for Cell Biology* (2021): 3214-3223.
24. Artikova H. T., Sattorova M. M., Jumaev J. J. O. Prevent Salinization And Increase The Fertility Of Irrigated Sandy And Loamy Soils //The American Journal of Agriculture and Boimedical Engineering (ISSN-2689-1018) Published: March. – 2021. – Т. 11. – С. 1-6.
25. Nazarova, S. M., & Zaripov, G. T. (2020). General physical properties of irrigated grass soils of Bukhara oasis and ways to improve them. *Scientific reports of Bukhara State University*, 4(3), 66-69.
26. Zaripov, G. T., Beshimov, Y. S., & Normurodov, B. R. (2020). Effect of concentration of alkaline solutions in production of paper semi-finished products from local raw materials. *Scientific reports of Bukhara State University*, 3(2), 45-49.



27. Артикова Х.Т., Сатторова М.М. Жумаев Ж.Ж. "Prevent Salinization And Increase The Fertility Of Irrigated Sandy And Loamy Soils" The American Journal of Agriculture and Boimedical Engineering (ISSN – 2689-1018) Published: March 11, 2021| Pages: 1-6
28. Артикова Х.Т., Сатторова М.М."Assessment of irrigated lands in the soil climate of the Bukhara oasis." European Journal of Molecular & Clinical Medicine ISSN 2515-8260 Volume 08, Issue 03, 2021
29. Olimov, S. S., & Mamurova, D. I. (2021). Graphic Information Processing Technology and its Importance. *European Journal of Life Safety and Stability* (2660-9630), 10, 1-4.
30. Mamurova, F. I. (2021, May). ARTIST OF UZBEKISTAN MAKSUD SHEIKHZADE. In *E-Conference Globe* (pp. 176-178).